

Sygn. akt IV CSK 273/17

POSTANOWIENIE

Dnia 24 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa E.L., H.L., K.J.S., K.R.S., K.Ł.S., M.Z.S., K.L. i E.S.
przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie (...)
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 24 listopada 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powodów
K.J.S. i E.S.,
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 3 listopada 2016 r., sygn. akt V ACa (...),

**odmawia przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej
powodów K.J.S. i E.S. i zasądza od nich na rzecz Skarbu Państwa
- Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwoty po
5400 (pięć tysięcy czterysta) zł tytułem kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powodowie K.S. i E.S. wnieśli skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 3 listopada 2016 r. zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w B. z dnia 2 czerwca 2015 r., po rozpoznaniu sprawy na skutek apelacji obu stron. Kwestią sporną było ustalenie daty początkowej, od której powodom przysługują odsetki ustawowe z tytułu opóźnienia od zasądzonych kwot

odszkodowania za utraconą przez nich nieruchomość. Sąd Okręgowy ocenił, że zasądzenie odsetek za czas poprzedzający ustalenie wysokości odszkodowania prowadziłoby do stosowania podwójnego mechanizmu waloryzacyjnego. Pierwszy z nich wynikałby z ustawowej powinności ustalenia wartości odszkodowania według cen z daty jego ustalenia, a drugi wynikałby z przyznania odsetek za czas poprzedzający to ustalenie. W ocenie Sądu Okręgowego, taki zabieg zwielokrotniłby przyznane odszkodowanie i prowadził do naprawienia szkody w rozmiarze przenoszącym jej wielkość. Jako zdarzenie miarodajne w toku czynności pozwalających oznaczyć rozmiar szkody i odpowiednią wielkość odszkodowania Sąd ten przyjął dzień następny po dniu doręczenia pozwanemu opinii biegłego sporządzonej 15 maja 2013 r.

Sąd Apelacyjny z kolei wskazał, że przyznanie odsetek za opóźnienie może nastąpić po doręczeniu opinii biegłego, która stanowiła podstawę określenia wysokości odszkodowania. Jego wielkość wyznaczyły ustalenia drugiej opinii, na której Sąd pierwszej instancji ostatecznie oparł swoje rozstrzygnięcie i którą doręczono pozwanemu w dniu 11 maja 2015 r. Sąd odwoławczy przyjął, że odsetki przysługują powodom od dnia następnego po tej dacie, wobec czego zasądził je dla wszystkich powodów od dnia 12 maja 2015 r.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wnieśli powodowie K.S. i E.S., zaskarżając go w części nieuwzględniającej ich żądań odsetkowych. W skardze opartej na pierwszej podstawie kasacyjnej zarzucili naruszenie art. 481 § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że termin początkowy zasądzenia odsetek należy określić na dzień 12 maja 2015 r.

W odpowiedzi pozwany wnosił o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub

oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. i nie obejmuje merytorycznego rozpatrywania skargi kasacyjnej. W razie stwierdzenia, że występuje co najmniej jedna z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Skarżący uzasadnili potrzebę rozpatrzenia skargi wystąpieniem przesłanek z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. W ich ocenie, w orzecznictwie występują rozbieżności co do ustalenia daty początkowej naliczenia odsetek. Wskazali także na potrzebę rozważenia, kiedy kwota należnego odszkodowania jest dostatecznie ustalona, aby istniała możliwość naliczania odsetek.

Powołanie przesłanki objętej art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymagało przedstawienia dostrzeżonego zagadnienia prawnego z powołaniem konkretnych przepisów prawa, wykazania, że jest ono istotne, nowe, poważne i dotąd nierozwiązane w orzecznictwie sądowym, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia sprawy skarżącego, ale także innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepubl.; z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r. niepubl.; z dnia 26 stycznia 2012 r., I PK 124/11, niepubl.). Z kolei odwołanie się do przesłanki potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wskazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi wątpliwości interpretacyjne, nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów; rozbieżności te należy przytoczyć. Muszą to być rozbieżności wykładni przepisu prawa, a nie rozbieżności w jego stosowaniu. Należy też wyjaśnić dlaczego dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, niepubl.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z dnia 8 lipca 2008, I CSK 111/08;

z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11; z dnia 4 kwietnia 2012 r., III SK 39/11; z dnia 26 kwietnia 2012 r., III SK 43/11, niepublikowane).

Przedstawione przez skarżących argumenty nie wskazują na to, że przedstawione zagadnienie prawne jest istotne. W orzecznictwie Sądu Najwyższego problem należytego zsynchronizowania zasad obowiązujących przy ustalaniu odszkodowania i reguł związanych z przyznawaniem odsetek za opóźnienie, które także traktowane są jako świadczenie mające również cechy odszkodowawcze, był wielokrotnie rozważany, a odmienności rozstrzygnięć w poszczególnych sprawach wiążą się z ich indywidualnym charakterem. Ogólne założenia omówione zostały w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 1998 r., III CZP 72/97, OSNC 1998/9/133, natomiast granice swobody orzekania wyznaczono w uzasadnieniu wyroku z dnia 10 lutego 2000 r., II CKN 725/98, OSNC 2000/9/158, w którym Sąd Najwyższy wyjaśnił, że orzeczenie musi zapewnić poszkodowanemu odsetki ustawowe daty wymagalności odszkodowania wyrażonego sumą pieniężną ustaloną według cen z tej daty.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Na wniosek Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3, art. 99, art. 108 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. przy uwzględnieniu § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 15 oraz 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).